

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Інтелектуальна власність

Галузь знань
Спеціальність

18 «Виробництво та технології»

Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

181 «Харчові технології»

Інноваційні технології ресторанного бізнесу

другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, д.е.н., доцент Каламан Ольга Борисівна	093-501-09-66	kalaman.olga@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Інтелектуальна власність – це результат людської інтелектуальної чи творчої діяльності. Серед об'єктів інтелектуальної власності, які можуть бути продані, є: наукові та художні твори, підручники; назви, торгові марки, географічні вказівки, що використовуються у комерційних цілях; комп'ютерні програми; корисні моделі, промислові зразки чи винаходи; архітектурні та дизайнерські проекти; фонограми; техдокументація; комерційна таємниця; компонування інтегральних мікросхем. Право на володіння об'єктом інтелектуальної власності гарантує Цивільний кодекс та закони України про права інтелектуальної власності. Кожен такий об'єкт може бути захищений товарним знаком, патентом чи авторським правом, що дає можливість власнику претендувати на фінансову винагороду та визнання від усіх, хто користується результатами його інтелектуальної чи творчої праці. Необхідність навчання управлінню інтелектуальною власністю обумовлена такими обставинами:

- нематеріальні активи лише нещодавно отримали законодавчі підстави виділення та обліку;
- останнім часом управління інтелектуальною власністю виділилося у самостійний напрям науки управління бізнесом, значна частина вартості якого становлять нематеріальні активи;
- професійне управління інтелектуальною власністю стало самостійною спеціалізацією в управлінні інноваційним розвитком;
- будь-які форми корпоративних трансакцій спираються на тверді уявлення про дійсну вартість бізнесу та про його перспективи, що значною мірою визначається інтелектуальною власністю;
- позиціонування та захист ідентичності товару та фірми на все більш об'ємному та конкурентному ринку стає непростим і дорогим завданням, яке вирішується, в тому числі, методами керування інтелектуальною власністю.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Інтелектуальна власність» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність обирати та застосовувати спеціалізоване лабораторне і технологічне обладнання та прилади, науково-обґрунтовані методи та програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій.

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження з урахуванням світових тенденцій науковотехнічного розвитку галузі.

СК 3. Здатність захищати інтелектуальну власність у сфері харчових технологій.

СК 4. Здатність розробляти програми ефективного функціонування підприємств харчової промисловості та/або закладів ресторанного господарства відповідно до прогнозів розвитку галузі в умовах глобалізації.

СК 5. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проєктів.

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН 1. Відшукувати, систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.

РН 9. Вільно володіти державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій у сфері харчових технологій.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14/6	14/6	62/78	1	2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Інтелектуальна власність на ринку інновацій.	10	2	1	7	10	1	0,5	8,5
Тема 2. Основи патентного законодавства.	10	2	1	7	10	1	0,5	8,5
Тема 3. Об'єкти авторського права.	10	2	1	7	10	1	0,5	8,5
Тема 4. Правова охорона товарних знаків.	10	2	1	7	10	0,5	0,5	9
Тема 5. Особливості правового захисту ноу-хау.	10	2	2	6	10	0,5	0,5	9
Тема 6. Особливості закордонного законодавства у сфері інтелектуальної власності.	10	1	2	7	10	0,5	0,5	9
Тема 7. Патентна інформація.	10	1	2	7	10	0,5	1	8,5
Тема 8. Правові та економічні засади ліцензійної торгівлі.	10	1	2	7	10	0,5	1	8,5
Тема 9. Управління конфліктами інтересів у сфері інтелектуальної власності.	10	1	2	7	10	0,5	1	8,5
Усього годин	90	14	14	62	90	6	6	78
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.

7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Інноваційна діяльність у системі ринкової економіки Реферат 1. Історія правового регулювання відносин інтелектуальної власності. 2. Державна політика у сфері охорони та захисту прав інтелектуальної власності.	7	8,5
2	Тема 2. Основи патентного законодавства. Реферат 1. Держава та її уповноважені органи як суб'єкти охорони та захисту права інтелектуальної власності. 2. Етапи розвитку авторського права.	7	8,5
3	Тема 3. Об'єкти авторського права. Реферат 1. Колективне управління авторськими й суміжними правами. 2. Авторське право та охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах. 3. Засоби захисту та охорони авторських і суміжних прав.	7	8,5
4	Тема 4. Правова охорона товарних знаків. Реферат 1. Види порушення авторського права і суміжних прав за законодавством України. 2. Піратство та його види. 3. Загальновідомі торговельні марки. Проблеми визнання та охорони.	7	9
5	Тема 5. Особливості правового захисту ноу-хау. Реферат 1. Винаходи як об'єкти патентного права. 2. Корисні моделі як об'єкти патентного права. 3. Промислові зразки як об'єкти патентного права	6	9
6	Тема 6. Особливості закордонного законодавства у сфері інтелектуальної власності. Реферат 1. Наукові відкриття як об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Топографії інтегральних мікросхем як об'єкти права інтелектуальної власності. 3. Раціоналізаторські пропозиції як об'єкти права інтелектуальної власності.	7	9
7	Тема 7. Патентна інформація. Реферат 1. Комерційна таємниця і ноу-хау як об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Досвід зарубіжних країн у сфері захисту прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.	7	8,5
8	Тема 8. Правові та економічні засади ліцензійної торгівлі. Реферат 1. Ліцензії на право користування об'єктами інтелектуальної власності. 2. Авторські договори.	7	8,5
9	Тема 9. Управління конфліктами інтересів у сфері інтелектуальної власності. Реферат 1. Спадкування майнових прав інтелектуальної власності. 2. Загальновідомі торговельні марки. Проблеми визнання та охорони.	7	8,5

	Всього	62	78
--	--------	----	----

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль екзамен</i>			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт (завдань) за заданою тематикою	-//-	Перевірка контрольних робіт, (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою, індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль екзамен</i>			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» Е - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано

1-34 (2)	F		
----------	---	--	--

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Інтелектуальна власність та авторське право [Текст] : навч. посіб. / І. М. Чістякова, І. Б. Кривдіна, Д. В. Буряк та ін. ; Одес. нац. політехн. ун-т. — Київ : Каравела, 2023. — 204 с.
2. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко, О.Я. Юрчишин та ін., за ред. проф. П.М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко; Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
2. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
3. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького – 2-ге вид., переробл і доп. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2014. –672 с.
- 4.Право інтелектуальної власності: академічний курс / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Ін Юре, 2017. 696 с. (дата звернення 01.06.2024).
5. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 539 с.
6. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с.

Допоміжна

1. Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент) – www.ukrpatent.org.
2. Official cite of World intellectual property organization – www.wipo.int.
3. Official cite of European Patent Office – www.epo.org.
4. Official cite of United States Patent and trademark office – www.uspto.gov.
5. Handbook of intellectual property research : lenses, methods, and perspectives [Електронний ресурс] / edited by : Irene Calboli, Maria Lilla Montagnani. — Oxford, United Kingdom ; New York, NY : Oxford University Press, 2021. — 876 p. : online resource.